



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 2 kwietnia 2019 r.

ZP-NKWR.431.2.16.2019.PSZ

Pani  
**Izabela Rakoczy**  
Dyrektor Domu dla Dzieci nr 2  
Fundacji Pomocy  
Dzieciom i Młodzieży „Salvator”  
w Wałbrzychu

### WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 6 – 8 marca 2019 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy Piotr Szafarowicz – główny specjalista i Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci nr 2 Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu przy ul. Sułkowskiego 43, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 roku.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 marca 2018 r. do dnia 6 marca 2019 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła pani Izabela Rakoczy odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności Placówki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń i wyjaśnień składanych przez Dyrektora i koordynatora Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych, wizji lokalnej jednostki oraz indywidualnych rozmów z wychowankami. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod numerem 7.

Ilekczo w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Dom dla Dzieci nr 2 Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu przy ul. Sułkowskiego 43 jest niepubliczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego z limitem 14 miejsc. Placówka prowadzona jest na zlecenie Prezydenta Miasta Wałbrzycha przez Fundację Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu do dnia 31 sierpnia 2021 r. na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-ZS.9423.6.2016.MO z dnia 18 sierpnia 2016 r. (*dowód: akta kontroli str. 19 – 20, 26*).

W okresie objętym kontrolą działalność Placówki określał Regulamin organizacyjny zatwierdzony przez Prezesa Zarządu Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu. W przedłożonym dokumencie stwierdzono brak stron zawierających zapisy artykułów od 4 do 8, a w pozostałej części następujące uchybienia:

- 1) w § 3 ust. 4 błędnie wskazano Wojewodę Dolnośląskiego jako organ nadzoru. Zgodnie z art. 122 ustawy wojewoda sprawuje kontrolę nad działalnością placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- 2) w § 11 ust. 1 pominięto rodziców dziecka oraz asystenta rodziny w składzie zespołu do spraw okresowej oceny (*dowód: akta kontroli str. 21 – 25*).

W okresie objętym kontrolą Placówka zapewniała opiekę i wychowanie dla 14 wychowanków, z których dwoje – na dzień kontroli – było pełnoletnich. Na podstawie losowo wybranych grafików pracy wychowawców za kwiecień i październik 2018 r. oraz styczeń 2019 r. stwierdzono, że Placówka zapewniała całodobową opiekę i wychowanie przez siedem dni w tygodniu. Dyżury wychowawcze pełnione były przez jednego wychowawcę w godzinach od 7:00 do 19:00 oraz od 19:00 do 7:00 dnia następnego, co zgodne jest z normą określoną w § 10 ust. 2 rozporządzenia. Realizując wymóg § 16 ust. 1 rozporządzenia, każdy z wychowawców kierował procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. Z kolei, pod opieką pedagoga w czasie zajęć przez niego prowadzonych przebywało zawsze nie więcej niż 6 dzieci (*dowód: akta kontroli str. 26, 35 – 41*).

Wypełniając obowiązek wskazany w § 14 rozporządzenia, każde dziecko umieszczone w Placówce miało sporządzoną przez pedagoga diagnozę psychofizyczną. Poddane ocenie diagnozy dzieci z grupy kontrolnej zawierały dane i informacje dotyczące ich mocnych stron, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem, jego rozwoju, a także wskazania do dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem oraz – według potrzeb – do pracy z rodziną i przygotowania do usamodzielnienia. Diagnozy badanej grupy wychowanków nie zawierały wskazań dotyczących przygotowania dzieci do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Niewątpliwie miał na to wpływ zarówno wiek podopiecznych (średnio ok. 16 lat), jak i fakt realizacji obowiązku szkolnego w ramach pobytu w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i młodzieżowych ośrodkach wychowawczych (*dowód: akta kontroli str. 43 – 44*).

Dla dzieci przebywających w Placówce, wychowawcy kierujący procesem wychowawczym we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu odpowiedzialnego za pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka, przygotowywali raz na 6 miesięcy plany pomocy. We wszystkich planach dzieci z grupy kontrolnej określono cel pracy z dzieckiem oraz działania długo i krótkoterminowe dotyczące stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej oraz funkcjonowania społecznego, emocjonalnego i poznawczego. Do każdego planu załączano ocenę jego realizacji, a konieczne modyfikacje dokonywano w czasie posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny (*dowód: akta kontroli str. 45 – 46*).

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 pkt 2 rozporządzenia w Placówce dla każdego dziecka sporządzano kartę pobytu. Oceny prawidłowości prowadzenia tego dokumentu dokonano w oparciu o karty za maj i wrzesień 2018 r. oraz styczeń 2019 r. Stwierdzono, że każda karta pobytu dziecka z grupy kontrolnej zawierała wymagane opisy i informacje wskazane w § 17 ust. 1 pkt. 2 lit. od a do i rozporządzenia (*dowód: akta kontroli str. 47 – 48*).

Pedagog zatrudniony w Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” obejmował swymi oddziaływaniami i prowadził zajęcia specjalistyczne dla wychowanków Placówki, a także arkusze badań i obserwacji pedagogicznych, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Wychowankowie tego wymagający, w ramach zajęć realizowanych przez specjalistów, uczestniczyli w psychoterapii, terapii biofeedback, terapii pedagogicznej i socjoterapii. Uczestnictwo było odnotowywane w kartach udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów (*dowód: akta kontroli str. 49 – 50*).

Zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (począwszy od dnia 19 września 2014 roku) winien złożyć do właściwego sądu wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo

umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Do wskazanego powyżej wniosku dołącza się opinię gminy pochodzenia dziecka lub podmiotu prowadzącego pracę z jego rodziną. Na podstawie przedłożonej dokumentacji wychowanków stwierdzono, że powyższy obowiązek dotyczył jednego wychowanka umieszczonego w pieczy zastępczej w 2017 r. Dyrektor zasadnie odstąpił od realizacji powyższego obowiązku ze względu na fakt niewyrażenia zgody przez wychowanka na podjęcie działań w kierunku umieszczenia w rodzinie adopcyjnej, i z tego powodu, również brak stosownej kwalifikacji ośrodka adopcyjnego (*dowód: akta kontroli str. 26 – 27, 36*).

Na podstawie oświadczenia Dyrektora Placówki oraz indywidualnych rozmów z wychowankami stwierdzono, że Placówka zapewniała całodzienne wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dzieci zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. W dni powszednie, a także według potrzeb w weekendy, dwudaniowe obiady zapewniała firma cateringowa. Śniadania i kolacje we wszystkie dni tygodnia przygotowywane były przez wychowawców i wychowanków. Konieczne produkty żywnościowe do przygotowywania posiłków zamawiane były przez koordynatora w różnych firmach i sklepach, a podstawowe i codzienne typu warzywa, owoce i chleb kupowane na bieżąco. Wychowankowie mieli swobodny, lecz kontrolowany dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów przez całą dobę (*dowód: akta kontroli str. 27*).

Każdy wychowanek z chwilą przyjęcia do Placówki zostaje zgłoszony i objęty opieką medyczną w Przychodni NZOZ przy ul. Wysockiego 24 w Wałbrzychu. Placówka dysponuje podstawową dokumentacją medyczną dziecka przekazywaną wraz ze skierowaniem przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Bieżąca ordynacja leków należy do obowiązków wychowawcy dyżurującego. Leki przechowywane są w zamkniętej szafce, a ich wydawanie jest dokumentowane. W okresie objętym kontrolą wychowankowie korzystali z pomocy lekarzy specjalistów, m.in. stomatologa, chirurga, okulisty, ginekologa i alergologa. Opieką lekarza psychiatry objętych było 4 wychowanków, stale przyjmujących leki psychiatryczne. Trzech wychowanków było zaopatrzonych w szkła korekcyjne (*dowód: akta kontroli str. 28*).

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 i pkt 7 rozporządzenia Placówka zapewniała każdemu wychowankowi, według indywidualnych potrzeb, odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny osobistej oraz podręczniki i przybory szkolne. Wychowawca kierujący procesem wychowawczym swojego podopiecznego odpowiedzialny był za jego wyposażenie. Odzież, obuwie i bielizna kupowana była samodzielnie przez wychowanków na podstawie wypłacanych zaliczek i odnotowywana w karcie odzieżowej. Koordynator Placówki

odpowiedzialny był również za bieżące uzupełnianie środków higieny osobistej i do utrzymania czystości. Za zaopatrzenie wychowanków w podręczniki i przybory szkolne odpowiadał pedagog we współpracy ze szkołami (*dowód: akta kontroli str. 28 – 29*).

Dyrektor Placówki oświadczył, że w okresie ostatnich 12 miesięcy wychowankowie mieli możliwość korzystania z różnych zajęć kulturalno – oświatowych oraz sportowo – rekreacyjnych. Były wśród nich, m.in.: kurs prawa jazdy, kurs jazdy na nartach, udział w zawodach wędkarskich, kurs wspinaczki górskiej, zumba, basen, kurs nurkowania i snorkelingu, a także zajęcia rozwijające samodzielność. W ocenie Dyrektora wychowankowie, pomimo szerokiej oferty zajęć, nie wykazują woli i chęci uczestnictwa w nich, zwłaszcza w dłuższej perspektywie czasowej. W okresie wakacji letnich Placówka zapewniała przynajmniej jeden wyjazd dla każdego dziecka (*dowód: akta kontroli str. 29, 53*).

W okresie objętym kontrolą wszyscy wychowankowie realizowali obowiązek szkolny lub obowiązek nauki. Na dzień kontroli stwierdzono, że pięcioro wychowanków uczęszcza do szkół podstawowych, troje do gimnazjów, pięcioro wychowanków kontynuuje naukę w zasadniczych szkołach zawodowych, a jeden w technikum. Spośród wszystkich wychowanków Placówki, ośmioro realizuje obowiązek szkolny poza Wałbrzychem w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych. Codzienną pomoc w nauce i odrabianiu zadań domowych zapewniają wychowawcy, pedagog oraz nauczyciel matematyki (raz w tygodniu). Placówka pozostaje w stałym kontakcie ze szkołami, również za pomocą dziennika elektronicznego. Zarówno w roku szkolnym 2017/2018, jak i 2018/2019 żaden z wychowanków nie był i nie jest objęty nauczaniem indywidualnym.

Aby na bieżąco rozwiązywać pojawiające się problemy społeczne, emocjonalne i w zachowaniu Placówka zapewnia wychowankom udział w zajęciach wyrównawczych, socjoterapeutycznych, zajęciach z doradztwa zawodowego, terapii biofeedback, psychoterapii oraz terapii pedagogicznej (*dowód: akta kontroli str. 29, 54*).

Placówka, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 i pkt 14 rozporządzenia, ponosiła opłaty za wyżywienie wychowanków przebywających w Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii w Poniatowie i Kłodzku oraz w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych w Walimiu, Kruszwicy, Nysie i Brzegu Dolnym. W przypadku jednego wychowanka Placówka ponosiła również odpłatność za pobyt w internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Nowym Siodle. Placówka pokrywała również wszelkie koszty związane z przejazdami wychowanków do i z miejsca uzasadnionego pobytu (*dowód: akta kontroli str. 35 – 36*).

W okresie objętym kontrolą w Placówce obowiązywał system motywacyjny dotyczący kieszonkowego. Na podstawie udostępnionych list wypłat kieszonkowego za ostatnie 12 miesięcy stwierdzono, że kwoty wypłat były zgodne z obowiązującymi normami prawa, a ich odbiór potwierdzany był przez wychowanków podpisem. W kilku przypadkach przyznana kwota kieszonkowego w okresie od dnia 1 czerwca 2018 r. wynosiła 10 zł, a nie 10,52 zł. Dyrektor Placówki złożył do akt kontroli oświadczenie, że w miesiącu marcu 2019 roku wyrówna brakujące kwoty (*dowód: akta kontroli str. 30, 55*).

Celem oceny przestrzegania standardów opiekuńczych i bytowych przeprowadzono w czasie kontroli wizję lokalną. Dom dla Dzieci nr 2 Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” prowadzi działalność opiekuńczo – wychowawczą w trzykondygnacyjnym budynku przy ul. Sułkowskiego 43 w Wałbrzychu. Do dyspozycji wychowanków przeznaczono cztery pokoje, po jednym dla 2, 3, 4 i 5 osób. Pokoje wyposażono w łóżka lub tapczany, szafy, biurka, półki, krzesła, itp. Oświetlenie w pokojach zapewniały lampy sufitowe. Wychowankowie korzystali z dwóch łazienek z prysznicem i wanną, umywalkami i toaletami. W magazynku znajdowała się pralka, natomiast suszenie odzieży odbywało się na balkonach. W Placówce była również duża kuchnia, kompletnie wyposażona w sprzęty gospodarstwa domowego, oraz przylegająca jadalnia z dużym stołem. Dodatkowe pomieszczenie to salon wyposażony w sprzęt RTV i kanapy, będący miejscem spotkań i wypoczynku (*dowód: akta kontroli str. 51*).

W okresie objętym kontrolą do bezpośredniej pracy z dziećmi zatrudnionych było pięciu wychowawców i pedagog. W sytuacjach wyjątkowych Dyrektor Placówki zawierał z psychologiem umowy zlecenia na wykonanie określonej czynności w stosunku do wychowanka. Na podstawie dokumentacji z akt osobowych pracowników stwierdzono, że wszystkie osoby zatrudnione na stanowiskach wychowawców, a także pedagoga i psychologa, mają wymagane kwalifikacje zawodowe, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy oraz złożyły wymagane oświadczenia wskazane w art. 98 ust. 3 ustawy (*dowód: akta kontroli str. 56*).

W celu dokonania oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy, przeprowadzono indywidualne rozmowy z sześciorgiem wychowanków Placówki w wieku od 12 do 18 lat, którzy wyrazili zgodę na rozmowę z inspektorami do spraw kontroli. Wszyscy wychowankowie otwarcie i swobodnie opowiadali o swoim pobycie w Placówce oraz o relacjach z opiekunami. Każdy z nich znał swoją sytuację prawną i rodzinną. Wychowankowie deklarowali, że mają stałe kontakty z członkami rodzin. Placówka, w opinii rozmówców, zapewnia im poczucie bezpieczeństwa oraz pomoc i wsparcie w nauce. Każdy z nich wskazywał przynajmniej jedną osobę spośród dorosłych w Placówce, którą lubi i jej

ufa. Wobec dorosłych mogli wyrażać swoje opinie i mieli wpływ na to, co dzieje się w Placówce. Wychowankowie opowiadali o swoich codziennych obowiązkach (szkoła, nauka, utrzymanie czystości, zakupy, itp.) z akceptacją i zrozumieniem, lecz bez entuzjazmu. Rozmówcy nie wnosili uwag i zastrzeżeń dotyczących wyżywienia i jego ilości, zaopatrzenia w odzież, podręczniki, środki higieny osobistej oraz kieszonkowe. Tylko jedna wychowanka stwierdziła, że wolałaby sama przygotowywać sobie posiłki (np. frytki) i dlatego, według niej, sporo jedzenia przywożonego przez catering się marnuje.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci nr 2 Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu nie stwierdzono nieprawidłowości, a uchybienia dotyczące zapisów Regulaminu organizacyjnego należy usunąć w toku bieżącej działalności.


### POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2018, poz. 998 z późn. zm.).

  
.....  
(przewodniczący zespołu inspektorów)

  
.....  
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

  
Danuta Zaleska  
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU  
Zdrowia i Polityki Społecznej  
.....  
(kierownik komórki do spraw kontroli)

KIEROWNIK ODDZIAŁU  
Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny  
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

  
Ewa Olszacz

